

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izvenredni dodatki in premije.
Inseratni: Prostor 1 m/m x 54 m/m za navadne in male oglase 40 vln.,
za uradne razglase 60 vln., za poslano in reklame 1 K. — Pri naročilu
nad 10 objav popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znanja za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva
ulica št. 5, priljučno. — Telefon št. 90.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 84—	celoletno	K 95—
polletno	42—	polletno	50—
3 mesečno	21—	3 mesečno	26—
1	7—	1	9—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vredno 100 po nakaznici.
Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Sredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, L. nadstropje
Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane iz zadostne frankovane
Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Celovec naš!

Naše izvirno poročilo ob 1/2 10 uri zjutraj: Naše čete so danes

vkorakale v Celovec.

Poluradno ob 13. uri: Ker Nemci niso sprejeli naših pogojev za premirje v označenem roku, so naše hrabre čete danes zavzele Celovec, spomenik naše
stare slave in veličine.

Položaj na Koroškem.

Pogajanja v Kranju — končana.

Sinoči ob 8. uri zvečer se je ob udeležbi vsega meščanstva vršila v Kranju velika bakljada na počast gospodarskega deželne vlade dr. Gregorja Žerjave in našega vrlega generala Rudolfa Majstra. Bakljada so pred stanom obeh priredila ob velikanskem navdušenju množice društva »Sokol«, »Čitalnica« in gasilno društvo iz Kranja.

Nemški delegati so se včeraj popoldne ob 18. odpeljali z avtomobilom v Ljubljano, da telefonično informirajo svojo vlado o stanju pogajanj. Razgovor je trajal jako dolgo. Nemci so našeloma zadovoljni s tem, da podpisajo premirje, hoteli so pa kolikor mogoče barantati glede odškodninskih zahtevkov. Razume se ob sebi, da so naši zastopniki zahtevali, da morajo Nemci ali v dobrem denarju, ali pa v naravi povrniti vso ogromno materialno škodo, ki so jo povzročili našim s svojim divjanjem. Nemci so pa stavili svoje protipredloge, hotele so na vsak način izogniti takšnemu vračilu. Vseled tega niso podpisali premirja do določene ure (sinoči o polnoči), vsoled česar so se ob tej uri vsoled te nesramne nemške renitence pogajanja brezuspešno končala.

»Le Temps« od 31. maja prinaša poročilo laške »Agencije Stefani«, da je Antanta nam prepovedala zasesti Celovec in da nam je ukazala, da odide mo za prejšnjo demarkacijsko črto. Vest je netočna, kaže pač laške želje in težnje. Ko so Nemci prodirali preko demarkacijske črte, jim ni nikdo nič prepovedal. Bilo bi od nas pač neumno, če bi se ozirali na takšno prepoved, tudi če bi izšla, kar se pa ni zgodilo. Le gospod Segre se poskuša vtičati v stvari, ki niso njegove.

Segre je v Celovcu.

LDU. Celovec, 5. junija. (OTU.) Generala Segreja je deželni upravitelj dr. Lemisch sprejel zelo svečano kot mirovne sodnika. Županov namestnik je pri sprejemu izrazil upanje, da se bodo morali Jugoslovani umakniti do stare demarkacijske črte. General Segre je odvrnil, da ne more odgovoriti, ker ne obvlada nemškega jezika.

Ljubljana, 5. junija. (Poluradno.) Naše hrabre čete, prevzete navdušenja, so v skupnem splošnem jurišu zavzele Velikovec, Rudo, Grebnj in Sv. Andrej.

Prednje čete so dospale do reke Krke. Dješk in Sv. Ivana.

Sovražnik meče orožje in se odaja. V Celovcu vlada panika.

Naš mnogo preizkušeni narod onstran Drave najsvečaneje pričakuje našo vojsko, brate svoje in odrešitelje.

Nemci so počeli nečuvstvena barbarstva v Velikovcu in ostalih krajih, odkoder so morali pobegniti.

Protestiramo!

V Parizu barantajo za našo kožo, kakor so svojočasno stražniki vadljali za Kristusovo obleko.

Naša neodrešena zemlja naj bi bila razdeljena na Nemško Avstrijo, na Italijo in na neko svobodno državo. Del severozapad. meje so zarisali z nekakšnim pridržkom. O jugozapadni meji sploh nič ne slišimo.

Naša delegacija je odklonila predlagani aranžma. Tudi to je lepa beseda. Ureditve življenjskega vprašanja za stotisoče Slovencev in Jugoslovancev imenujejo aranžma, kakor da bi šlo za poravnavo kakšne sodniške bagatele.

Politika je umetnost, kako dosežeti največ. Po tej definiciji gre sedaj za to, da izgubimo čim manj in da rešimo čim več svojega ozemlja ter čim boljše carinske, finančne in prometne pogoje in svoje morje. Toda ta barantaja nas ne more preudicirati. Preslabi smo, da bi z orožjem v roki vzeli, kar je našega in iztirali mrzkega tučca s svojih tal. Najlepša soba v naši hiši ostane rekvirirana za tujeja iblatarja, sedaj se borimo še, da rešimo ostale sobe, ki bi jih tudi radi odvzeli, zlasti sobo z razgledom na morje in vzhodna vrata s severa. Povsodi stanuje tam slovenski in jugoslovanski prebivalstvo. V duši vsakega posameznika je zapisano, da se nam godi krivica in da je Lah prevzel na sebe vso dedščino ranikega drabunda, čegar član je bil. Naj izpade kakor hoče: Nikogar ni med nami, ki bi se ne zavedal, da je Gorica naša in naša Istra, naša Reka in naša Ziljska dolina, in če ne bo sedanja generacija videla naše zemlje svobodne, bo to dedščino pravice in sovrastva sporočila potomcem, dokler ne dosežemo kari je naše.

Proti vsem pridržkom, proti vsaki krojivni iz nava, iz vsega srca in na ves glas protestiramo in ne bomo utihnili. Danes smo glas vpljočega v puščavi, dolgo pa ne bomo. V novo življenje narodov in držav stopamo z računji, ki jih hočemo predložiti vsemu svetu in ob vsaki priliki, dokler ne bodo ti krvavi računi poravnani.

Protestiramo, obtožujemo in zahtevamo!

Dr. M. B.:

Likvidacija in naše državno premoženje.

Načrt »Četvorice« glede likvidacije premoženja bivše monarhije se glasi približno tako-le:

a) Državno premoženje v Bosni in Hercegovini bo ocenila »Commission des réparations«. Recimo, da bo ugotovila komisija vrednost na 2 milijardi. Od teh dveh milijard bomo morali plačati z Nemško Avstrijo v skupni vojno-odškodninski fond znesek, ki se določi na sledeči način:

L. 1909. je plačala Avstrija Turčiji 50 milijonov. »Com. des rep.« bode zaračunila, koliko od tega zneska je plačal teritorij, ki pripade sedaj Nemški Avstriji. Recimo, da bode ta del določen s 15%. V tem slučaju bomo morali plačati za Nemško Avstrijo 15% od celotne vrednosti bosanskega državnega premoženja, to je od zneska 2 milijardi.

Ali se bo isti princip uporabil tudi glede Ogrske in ali bo morala Bosna participirati po istem principu tudi glede zneska, ki ga je svoje dni plačala Ogrska, še ni znano, ker je naša delegacija do sedaj dobila načrt samo glede Nemške Avstrije. Skoro gotovo pa je, da bomo morali plačati tudi za Ogrsko ali le kvotni del celotne vrednosti bosanskega premoženja.

b) Državno premoženje v ostalem teritoriju Jugoslavije:

1. Premoženje bode ocenila »Com. des réparations«. V določeni določili ni

nikjer rečeno, v kolikem času mora ta komisija izvršiti to nalogo, in kake pravice ima ta komisija. Ta »plein pouvoir« komisije nam more občutno škoditi, ker komisija lahko zavlačuje ocenitev tako, da ne bomo mogli izvedeti, koliko dolgujemo. Omeniti je treba, da ima komisija popolnoma proste roke pri ocenitvi. Nikjer niso ugotovljeni principi, ki bi se jih morala držati pri ocenitvi; en in isti predmet ceni lahko na deset ali pa na sto milijonov. Nadalje lahko posega ta komisija v našo suverenost tudi na ta način, da nam pošlje mnogoštevilne cenilne komisije v naše šume ter na druge državne premoženjske predmete. Tem komisijam bi morali mi vse dovoliti, kar one smatrajo potrebnim za ugotovitev vrednosti.

Vrednost bosanskega premoženja kakor tudi ostalega državnega premoženja bi mi morali plačati v dobrem (zlatem) novcu in nikakor ne v kakem devalviranem novcu.

V določbah glede državne imovine tičita za nas dve veliki nevarnosti in sicer:

1. Ne vemo, na koliko se bo cenilo državno premoženje in vže radi tega bi bilo pogubonosno, da bi prevzeli en del, ako ne vemo njegove višine.

2. Še nevarnejša pa je ta okolnost, da ima »Commission des réparations« popolnoma proste roke. Izrečno je rečeno, da bo ta komisija določila principe, po katerih naj se ceni državno premoženje in da bo cenila popolnoma po prostem prevdanku. Razven tega bo pa, kakor vže omenjeno, lahko posegla v našo suverenost.

Z ozirom na to je predlagala naša delegacija na konferenci Četvorici sledeče spremembe:

1. Bosansko državno premoženje naj se popolnoma izloči iz ocenitve; to premoženje naj preide v našo državo pred vsako odškodnino. To zahtevo je delegacija seveda z ozirom na posebno državno-pravno stališče Bosne primeru utemeljila.

2. Glede državnega premoženja v ostalih pokrajinah je predlagala, da se izvajajo iz ocenitve vsi premoženjski predmeti, ki so bili zgrajeni, to je železnice, pota, državna poslopja itd.

Glede ostalega premoženja, to je v prvi vrsti glede državnih gozdov, se je delegacija postavila na stališče, naj se že v mirovni pogodbi določi svota, ki naj jo na ta račun plačamo.

3. Z vso odločnostjo smo nastopili proti »Commission des réparations« ter zahtevali, da se odvzamejo tej komisiji vse pravice glede ocenitve in realiziranja državnega premoženja.

Mi si moramo seveda vsi osvoboditi te tri akcije. Zlasti mora naša vlada se posebej naročiti naši delegaciji, da ves narod brez razlike interesentov misli v tej važni točki enotno in da se morajo ti trije principi sprejeti v mirovno pogodbo.

V zgoraj imenovani komisiji so zastopane sledeče države: Amerika, Anglija, Francoska, Belgija in »Srbija«. Gotovo je, da pride kot zastopnik Jugoslavije v to komisijo Srb iz bivše kraljevine. Ta Srb bode imel pred seboj predvsem prejšnjo Srbijo in bo, kar je naravno, skušal dobiti čim večjo odškodninsko svoto. Mogoče je nadalje, da bode določila Četvorica, da preide celina svota za državno premoženje na Jugoslavijo direktno v fond za srbsko reparacijo in ne v skupni fond za reparacijo v vseh porabljenih državah. V tem slučaju bi imel 1 srbski zastopnik še večji interes čim višje ceni državnega dobro, nahajajoč se na bivšem avstro-ogarskem teritoriju.

Tudi iz tega notranje političnega momenta moramo z vso silo delati proti »Commission des réparations«. Za slučaj pa, ako se nam to ne posreči in bo »Commission des réparations« postavljena, moramo vže sedaj skrbeti za to, da pride v to komisijo tak Srb, v katerega imamo poverjenje in od katerega moremo pričakovati, da bo delal na korist cele države, ne pa s separatistnega stališča le za to, da pride Srbija čimprej do svoje odškodnine na račun ostale Jugoslavije. (Nov razlog za demokrate!)

Notranje politični spori nam pretijo tudi še iz drugih določb mirovne pogodbe. Akceptiral se je namreč tudi za Avstrijo princip, da smemo vse sovravno premoženje, t. j. pri nas vse premoženje Nemcev in Madžarov, ki se nahajajo na našem teritoriju, sekvestrirati in prodati (le drobt de retentir et de liquider). Skupiček od tega premoženja se bo porabil v prvi vrsti za škodo, ki so jo trpeli naši podaniki, ako so Nemci ali Madžari sekvestrirali premoženje naših podanikov. Ostala svota pa se mora izročiti vže imenovani »Commission des réparations« in ta jo bode porabila za vojno odškodnino. Ako mi likvidiramo tuje premoženje, bode ostalo nekaj sto milijonov za odškodninske svote. Tudi v tem slučaju bi imeli Srbi velik interes na tem, da bi se to premoženje visoko cenilo. Da se izognemo notranjepolitičnim nevarnostim, je moje mnenje, da naj se to premoženje čimprej likvidira, a ne zadostuje, da ga likvidiramo, ampak ga moramo tudi izplačati. Mirovni pogoji so v tem oziiru jako liberalni, ker dopuščajo, da ocenimo tuje premoženje po lastnih zakonih in po lastnih cenilnicah. Za to ne bo posebno težko doseči, da se bodo cene tuje premoženja jako nizko ugotovile.

Vrhutega smemo izplačati Nemce v avstrijskih kronah. Jaz sem bil mnenja, da bi bilo event. oportuno, ako bi se izdala naredba, v kateri bi se reklo, da se ima sekvestrirano premoženje oceniti po cenah pred vojno, in to s tem utemeljujem, da vrednost, ki je nastala med vojno, ni nič drugega, kakor vojni dobiček. Na ta način bi prišli mi na cenen način do nemškega in madžarskega premoženja.

V ravno isti odstavek spada tudi razdelitev veleposvetstva, v kolikor je to veleposvetstvo last Nemcev in Madžarov. Na vsak način bi bilo neobhodno potrebno, da bi se to premoženje takoj ocenilo in izplačalo v avstrijskih kronah. Ako ga ne moremo izplačati sedaj na vsak način, naj se to premoženje oceni, ker bomo imeli kasneje notranje-politične težkoče, ker bodo nekateri hoteli, da se to premoženje čimbolj visoko ceni.

Glede rešitve valutnega vprašanja ne morem ničesar konkretnega povedati, ker ne vem, do katerega štadija je dospelo to vprašanje. Predno pa se to vprašanje definitivno reši, moramo imeti definitivni tekst mirovne pogodbe s Nemško Avstrijo, ker je y tej pogodbi mnogo takih točk, ki so za rešitev valutnega vprašanja neizmerne važnosti. (N. pr. določba, da se morajo izplačati rente v novi valuti po konverzijskem kursu).

Vpoštevati je treba nadalje možnost, da bomo z državnimi dolgovi, ki jih bomo morali prevzeti na podlagi mirovne pogodbe, preobremenjeni in da nam ne bo preostalo drugega, kakor da napravimo oficijelen bankrot. Radi tega ni varno in ne oportuno, da bi sedaj rešili valutno vprašanje n. pr. na ta način, da bi fundirali nov denar s državnimi županji.

Važna finančna določba je nadalje tudi ta, da bi morala Nemška Avstrija refundirati avstrijski denar, ki se nahaja v Srbiji. Nesgodno pa je, da je dolžna ga zamenjati z lastnim novcem, t. j. z novcem, ki bode imel v Nemški Avstriji prisilni kurz, a mi zahtevamo, da ga je Nemška Avstrija dolžna izplačati v zlatu.

Avstro-ogarske rente, ki se nahajajo v nevtralnih ali prijateljskih državah, bode prevzela »Commission des réparations« v plačilo. Ravnotako bo morala izplačati Nemška Avstrija denar, ki se nahaja na nevtralnih tleh ali pa v zavezniskih rokah.

Tudi rekvizicijska potrdila, oziroma dobavna potrdila bivše avstro-ogarske uprave bodo padla na breme Nemške Avstrije. Ravno tako bode morala Nemška Avstrija izplačati vojno posojilo, ki se nahaja v nevtralnih ali zavezniskih rokah. Vprašanje, ali bo morala plačati Nemška Avstrija tudi ono vojno posojilo, ki se nahaja v Srbiji, še ni rešeno, ker je tošadevna definicija dvoumna.

Zastopniki Jugoslavije, Čehoslovake, Romunije in Poljske so se, ker imajo te države alične finančne in ekonomske interese, sestali in izdelali skupne predloge mirovni konferenci.

Razvidno je iz tega kratkega referata, 1. kake neizmerne važnosti so mirovni pogoji za našo bodočnost, za žep in želodec vsakega posameznika pri nas; 2. da je velik demokratski blok pri nas naravnost državna, narodna in gospodarska potreba; 3. da narodno jedinstvo in borba proti separatizmu pomeni tudi nekaj silno važnega socialnega v praksi in da to ni zgolj teoretiška romantična ideja nekaterih inteligentov, ampak ljudska potreba.

Strankarsko politični odnošaji v Bosni pred vojno.

Notranjepolitično strankarsko delo posameznih skupin v Bosni in Hercegovini je treba dobro poznati za razumevanje današnjega pojmovanja strankarskih skupin v aktualnih vprašanjih. Kadar se govori in presoja politično delo naših ljudi v Bosni in Hercegovini, se ne sme nikdar pozabiti, da je to zemlja blizu iztoka, ki je mnogo upivala na politični razvoj. Bosna in Hercegovina sta zemlji, v kateri so se svojočasno strasti plemenske, nacionalne in verske povzajale na vrhuncu in so se posamna veroizpovedanja borila med seboj do popolnega uničenja. Dokler so še Turki vladali nad deželo, in od tega ni še prav dolgo, je dežela bila pozorišče borbe krščanstva z Muslimani. V tej borbi je na strani krščanstva stala bivša monarhija in mnogi, ki so živeli blizu meje, so prebegli in našli na tej strani svoje utočišče. Rezultat te borbe je bila zmaga raje proti Muslimanom, toda monarhija je dobila pravo na okupacijo. V onem času ni bilo strank v modernem smislu besede. Po okupaciji Bosne in Hercegovine pričena versko-avtonomna borba za cerkev in šolo. To so prvi začetki notranje ureditve konfesij. Vse delo in vsa borba Muslimanov in pravoslavcev se je koncentrirala okrog te takovane avtonomije. Narod je izbral iz svoje srede prvake, ki so nosili ime »avtonomni borci«. To so bili izbrani vodje, ki naj bi ga dovedli v obljubljeno deželo. Nekateri izmed njih žive še danes in viivajo v političnem življenju velik ugled, kakor n. pr. Vojislav Šola, Gliša Jettanović, Risto Hadži Damjanović itd. V onih časih se nekateri mladi Srbi, Muslimani in gre-

Spominjajte se zaklada
„Slov. sokolske zveze“.

voslavl, odšli na študije v zunanji svet. Ko so se vrnili v domovino, so prinesli s seboj nova nasranja in nova načela na politično delo. Prirodno je bilo, da je prišlo do borbe med »starimi« in »novimi«. Mlajši so začeli izhajati svoje liste. Njihova borba pa ni bila naperjena samo proti politiki starih, marveč je slasti napadala upravni sistem monarhije. V Banjaluki je skupina mlajših Srbov ustanovila list »Ostadešinac« s izrazito zahtovo, da sta Bosna in Hercegovina srbski zemlji. Avstrijska oblast je v novem pokretu videla revolucionarni značaj in je vodje te skupine strpala v ječo v Aradu na Ogrskem. Vodja lista in pokreta, izraziti tip srbskega nacionalista, zaščitnika jadrnega bosanskega kmeta in narodni borec je znani političar in srbski pripovednik Petar Kočić, ki je umrl blazen vsled trpljenja, prestanega v ječi. Z njim so bili pesnik Kondić, še sedaj živeči demokratski novinar Kosta Majkić in drugi. Istočasno se razvija paralelno delo druge grupe mladih Srbov v Mostaru. Atanazije Šola, Vladimir Corović, Aleksa Šantić in drugi izdajajo list »Zora«. Iz teh dveh skupin izhaja politično delo pred aneksijo. Istočasno obstoji v Sarajevu list »Srpska Rijeka«, ki je glavni srbski narodni organ. V društvu starih sede tudi novi in delajo skupno z njimi. Leta 1908. udari med nje, kakor strela iz jasnega — avstrijska aneksija Bosne. Mnogi njih odidejo v inozemstvo na delo okrog evropskih držav, naj bi se bosensko vprašanje rešilo v smislu zahtev naroda samega. Prekano! Aneksija je izvršeno dejstvo. Naši ljudje se vračajo v domovino, da prično z novo metodo vzgoje in dela v narodu. Muslimani dobe cerkveno avtonomijo in postanejo narodno pasivni, ker se ostanjajo na avstrijsko državno oblast, misleč da bodo na ta način narodu najlažje koristili. Male izjeme so bile pri njih, maloštevilni inteligenti so hoteli tudi muslimanski del naroda vzgojiti nacionalno, kakor Čemalović ali pesnik Osman Džikić, značilno pa je, da se je tudi prošili šerif Arnanović takrat smatral za Srba in da je »odslužil« tri leta ječe v Zenici. To je isti šerif, ki se je pred sedmimi meseci izjavil Tiazi za direktno ujedinjenje Bosne z Ogrsko, misleč da bodo s takšnim državo — pravnim rešenjem najboljše zaščitni interesi begov, kojih izraziti predstavnik je Moš se je od obližnega pisarja povzpelo do tako visokega položaja in je v žentivju dobil imetec, ki ga je učinil bogatašem — S proglašanjem aneksije pride v Bosno privratica nekako »ustavno stanje«. Narod izbira poslanke in jih postavlja v sabor ter se nadeja in veruje, da mu bo sedaj bolje, da bo z njihovo pomočjo dokazal svoje jake in nevolje in mogoče, da bodo poslanci pod Avstrijo imeli moč, da pomagajo. Bosanska ustava je razdelila sabor na tri kurije in vnaprej je bil vsaki konfesiji določen broj mandatov. S tem je monarhija najzavnejšemu in najkulturnejšemu delu naroda v Bosni, Srbom, onemogla, da ne dobe večine. Če bi bili vsi srbski poslanci proti vladi, bi ostali vendar v manjšini proti vladinim virilistom, katolikom (Mandić, Stadler!) in Muslimanom. Avstrija je mandate razdelila po konfesijah in je s tem razdvojila zajedniško borbo vseh treh vrst proti tiranski državi, naj bi se vsaka skupina posebej in vsaka z drugačnimi metodami borila za svoje. Avstrija ni rešila kmečkoga vprašanja v Bosni, da obdržal v svojih rokah najboljšo ase v borbi med skupinami. Recept se je posrečil. Po proglašnju ustave stopijo tri konfesije, tri skupine, vsaka za sebe na plan. Srbi v svoji srpski narodni organizaciji, Hrvatini v hrvatski narodni zajednici, Muslimani v svoji. Misel narodnega ujedinjenja je slabotna in se pojavlja najjače le kot velebrski irenditentizem. Takšna je politična orijentacija v Bosni do vstopa v sabor.

Politične vesti.

V soboto dne 7. t. m. vrši se sešatek okrajnega odbora JDS. za Ljubljano pri L. Zupančiču na Ahaclevi cesti št. 15 ob 8. uri zvečer. Poroča dr. Pavel Pestotnik o delovanju naših zastopnikov v narodnem predstavništvu v Beogradu.

Za koga pa velja strankarsko premetje? Po sodbi socijalnih demokratov in SLS menda samo za časopisje in somišljenike Jugoslov. demokratske stranke, saj čitamo dan na dan najhujše napade na našo stranko in njene pristaje v »Naprejek« in tudi v glasilih SLS. Posebno se odlikuje v tem oziru »Domoljub«, ki si je v svoji zadnji številki dovolil to-le infamijo: »Liberalci so osnovali v Sarajevu stranko s tem, da so popili za 40.000 kron raznih pijav in pojedli za 100.000 kron.« Menili smo, da je hudobija in infamija pri »Domoljubu« izumrla s pokojnim Lampetom, kakor pa vidimo, smo se motili. Lampetstvo še živi in se skuša znova uveljaviti. Nam je to prav, ako je to po volji tudi vodstvu SLS. Za danes nečemo reagirati, kakor bi se spodobilo, govorili pa bomo, ako gospodje ne napravijo reda tudi pri »Domoljubu«.

Veledajalske poteze. Vsestranski »Naprejek« piše na čelu lista o »Bilišni odločitvi in se postavlja na to-le stališče: »Barantanje v Parizu, poznano s nami Slovenci, je ostudno. Zdi se mi, da se mi tega vse premalo zavedamo. Drugače bi si morala premislili sestvarjati države, ki nastaja po milosti antante... Kako bomo mi Slovenci ta udarec preboleli? Razdeljeni med Pašičevo Veliko Srbijo, Veliko Italijo in Nemško Avstrijo! Ali nas ta odločitev ne sili k razmišljanju? Ali se ne dvigne naša slovenska srca v želji, da bi vsi Slovenci vendar bili združeni, pa bilo to kot zaledje svobodne lake reke? Morda so veledajalske take misli, če je veledajalske staviti eksistence naroda nad eksistence države, ki mednarodno ne obstoja! — Kaj se to pravi? Nič drugega, kakor da naj Slovenci razbijemo naše narodno in državno edinstvo s Srbi in Hrvati, za katero so se navduševali, delali in žrtvovali naši najboljši možje, za katero smo prelili potoke krvi, samo za to, da ga hip, za trenutek ustvarimo malo državico, ki bi nosila našemu samoljubju se laškejo ime »Slovenije«. Raje z Italijo, raje s samim vragom, kakor z rodniimi brati po krvi in jeziku, kaj ne, gospod Gustinčič! Seveda, ljudem, katerim ni važno, koliko naše zemlje dobijo Italijani, je pač vsejedno, ako bi tako miniaturno slovensko državico, ki bi ne imela ne policije, ne žandarjev, ne pokvarjenih uradnikov, ne trgovcev in ne sprijenih profesorjev, v nekaj letih požrli naši ljubeznivi sosede, na zapadu in severu. Pa kaj to, kdo bi mislil na bodočnost! Za sedaj pa bi se iz te »jugoslovanske godilje« morda vendarle izemila kaka slovenska »sovjetska republika« in ob njeni strani tudi — in to bi bilo poglavito — kraljevina Črna gora despota Nikite! Tako bi bil izpolnjen ideal in program onega ženevskega lista »Jugoslaviec«, ki je sicer plamtel za »sovjetsko republiko«, a objednem proti plačilu z navdušenjem lomil kopje za tirana Nikolo, uresničeno bi bile s tem želje in nade tistih ljudi, ki so informirali tako stajajo in o naših razmerah Charles Riveta in ga poslali na pomoč svojem bratcu po duhu in mišljenju Stipici Radiću! Vemo prav dobro, odkod piše ta veter, in poskrbeli bomo, da se slovenski narod ne bo dal zapeljati od sirenskih glasov, ki ga vabijo in vlečejo v propad in propast. Slično muziko smo ališali pred tedni že tudi iz predalov nekega drugega lista, a ni upalila, za to smo prepričani, da bo sedaj še manj, ko prihaja s strani življenj, ki so apostoli »sovjetske republike« in »črnogorske kraljevine« v jedri osebi!

Propad boljševizma. Vse kaže, da je boljševizem v zadnjih izdihih. Zopet se je izkazal komunizem nemogoč. Sedanjim vladodržcem se nastavlja čedalje več zavir. Ljening je morda fanatik, a svojim sokrivcem ni umel vdhajati verskega zaupanja, slepe vdanosti v obete marksizma, oziroma bakunizma. Še enkrat je komunizem izpodeltelo, ker se človeška narava pač ne da prenarediti. — V gospodarskem, finančnem, denarnem oziru so doživeli popoln polom. Njih proračuni so bini, poznajo samo trošek. Dohodkov ni. Prvi davek 10 milijard R na rusko meščanstvo ni dal nič. Potem se je porazdelil na razne pokrajine. Nekatere so plačale samo eno desetisočinko določene vsote. Sladkor ni monopol, vpisan za 280 milijonov milij. R. je nudil 44 milij. R. Izstihali so nov monopol. Izralne karte: zavoj 52 kart se prodaja po 15 R. Fiskalni aparat ne zadostuje potrebam prekuhuhov. Brez vnanje trgovine ne nosi carina nič. Notranja vojna vlada v republiki sovjetov glede financ. Osrednja gospodarska se pritožuje, da je brez sredstev, ker krajevne oblasti pobirajo ter izdajajo denar po mili volji. — Boljševiki so živeli od papirnega novca. Takoj v početku so tiskali dve in pol milijardi na mesec. Danes jih bržkone nad pet. Njih vojske vozijo s sabo tiskarne, ki delajo bankovce spotoma. Vojstvo in uradništvo se plačuje po možnosti z blagom ali z nakaznicami za nakup v državnih trgovinah; če nakaznice se prekupejuje za blazne cene. — Ljening je nameraval uvesti nov denar, kakih 12 milijard. Zamenja bi se vršila le malo časa, tako da bi lastniki ostali s starimi, neveljavnimi bankovci. A kljub svoji vsemožnosti se je »papež komunizma« zbal pred demonetizacijo milijard in pred — upori. In ponarodenje obrti? Izvedlo se je malokje ter izkazuje neobčičen primanjkljaj. »Gospodarski svet«, ki nadomešča ministrstvo za trgovino ter obrt, šteje 40.000 uradnikov.

A. Rafalovič.
Kratke počitnice. LDU. Beograd, 4. junija. Binkoštno počitnice Narodnega predstavništva bodo trajale samo 4 ali 5 dni, ker mora parlament ostati skupaj radi važnega sunanega položaja.
(Naša poročila iz Beograda in Zagreba.)

MINISTER DR. KRAMER V AVDIJENCI.

Beograd, 5. junija. Danes dopoldne je sprejel prestolonaslednik ministra dr. Kramera v avdienci. Minister dr. Kramer je predložil regentu v predskrajko projekt zakona o državnem zakoniku in projekt o začasnih ustavi.

»La Srbije« na pota v Beograd.
Zagreb, 5. junija. V Zagreb je dospel danes dr. Lazar Marković, urednik lista »La Srbije«, ki se preseli iz Srbije v Beograd, od koder namerava informira-

ti finančno javnost v odnosaх v kraljevini SHS. Z dr. Markovićem poteje v Beograd tudi znani pesnik Veliko Petrović.

USPEH DRŽAVNEGA POSOJLA V DALMACIJI.

Beograd, 5. junija. Podpisovanje državnega posojla je imelo kolikor je dolej znano, sijajen uspeh. Med vsemi pokrajinami se je v podpisovanju našega I. državnega posojla najbolj odlikovala Dalmacija, kjer se je kljub nasilju in pritisku Italijanov in kljub dejstvu, da so zasedeni vsi važnejši in večji kraji so Italijani, podpisalo največ državnega posojla. Stalen uspeh državnega posojla je pač najlepši plebiscit zatirane Dalmacije.

VAŽEN DOKUMENT O IZDAJSTVU ČRNOGORSKEGA KRALJA NIKITE.

Zagreb, 5. junija. »Jutranji List« poroča iz Beograda, da se je posrečilo vladi dobiti v roke zelo važen dokument o izdajstvu in dvoreznosti črnogorskega kralja Nikole I. ki je v novembru leta 1911. ponudil baronu Gieslu, poslaniku avstro-ogrskemu monarhiji, da naj se sklene med Avstro-Ogrsko in Črno goro vojaška konvencija proti Turčiji in Italiji. Črna gora naj bi prišla po tem načrtu pod protektorat Avstro-Ogrske. Kralj Nikola se je sam ponudil, da bo to misel populariziral med svojim ljudstvom. Takratni zunanji minister Avstro-Ogrske grof Aehrenthal je baronu Gieslu odgovoril, da je za enkrat dovolj, če se sklene s Črno goro carinska zveza, ostale ponudbe pa naj se rezervirajo za bodočnost. — V Beogradu je ta dokument, ki jasno kaže dvojnično politiko bivšega črnogorskega kralja Nikole, vzbudil veliko pozornost.

ITALIJSKA NASILJA V ŠIBENIKU.

Split, 5. junija. Jugoslovanski profesorji v Šibeniku so dobili od italijanskih vojaških oblasti nalog, da morajo v 24 urah zapustiti Šibenik, ker bi jih sicer deportirali v Italijo.

POVRATEK INVALIDOV IZ ITALIJE.

Zagreb, 5. junija. Danes je dospel v Zagreb transport 750 naših invalidov iz Italije, ki so bili v zadnjem času internirani v vjetniškem taboru pri Veroni. Transport je dospel v Zagreb preko Linca in Slativke. Invalidi privedu, da se jim je v Italiji zelo slabo godilo in da se je z njimi grdo postopalo. Stanovali in spali so pod šotori na prostem, hrana pa je bila zelo slaba in nezadostna. Vsi so izražali svoje veselje nad povratkom v domovino in nad rešitvijo iz robstva.

»RIJEČ SHS.« O ZAGREBSKEM REDARSTVU.

Zagreb, 5. junija. »Riječ SHS.« poroča, da se pri zagrebškem redarstvu še vedno vodi evidence o kaznikih, ki so jih pretrpeli naši ljudje radi političnih deliktov za časa avstro-ogrskih preganjanj slovenskega življa. Zagrebško redarstvo tudi še danes v uradnih poizvedbah navaja kazni, glaseče se na več mesecev ječe, ne navaja pa pri tem, da so bile te kazni proglašene radi političnih deliktov ali demonstracij. »Riječ SHS.« zahteva revizijo evidence o teh kaznih, ker bi drugače ljudje, ki so trpeli te itak dovolj pod trdim avstrilskim režimom za narodno stvar, imeli zopet škodo, mesto da bi se jim njihovo narodno mučeništvo štel sedaj v dobro.

† MANOJLO CVIJETIČANIN.

Zagreb, 5. junija. Danes je umrl v Zagrebu podmaršal Manojlo Cvijetičanin, ki je več let organiziral žendarmirjo v Bosni in Hercegovini.

MORALA KLERIKALNE »NARODNE POLITIKE«.

Zagreb, 5. junija. Znaša se afera povtorjenega dopisa v »Jutranjem Listu« o propalosti zagrebških licej. Pisatelja ga. Zofka Kveder - Demetrovičeva se je zavzela za napadene gojenke liceja, a »Koprive« so prinesle v svoji 14. številki njeno karikaturu in skrajno žaljiv članek. Novinarsko društvo je podalo sedaj izjavo, da je ta članek pisan na tak neostolen način, da se protivi vsem načelom družabne dostojnosti. Na pritožbo g. Juraja Demetroviča in zveze jugoslovanskih demokratskih žena bo novinarsko društvo eno svoje člane, ki so zaposleni pri »Koprivah«, stavilo pred častni sod društva. — Na to izjavo novinarskega društva je prinesla klerikalna »Narodna Politika« zopet članek, v katerem zopet dvomno napada gospo Zofko Kveder - Demetrovičevu, ki je zagovarjala zagrebške licejke in povdarja, da je pisateljica »svojlom zagovorom izvala ono karikaturu v »Koprivah«. V svojem članku zopet namigava »Narodna Politika«, da so razmere na zagrebškem liceju zelo nemoralne, to pa le zato, ker zagrebški licej kot edino žensko pedagoško učilišče na Hrvatskem ni v klerikalnih rokah. Končno vprašale »Narodna Politika« prav po farizejsko novinarsko društvo, če bi se društvo zavzemalo s tako vnetostjo tudi za kakega člana njenega uredništva, kakor se je zavzelo za gospo Zofko Kveder - Demetrovičevu. (Paš čudna moralat)

Mirovna konferenca.

POSEBNA VOJAŠKA SODIŠČA.

LDU. Lyon, 4. junija. (Bresljava.) Kakor določa mirovna pogodba, bodo zavezniški ustanovili posebna vojaška sodišča, ki bodo imela soditi o vseh primerih, kjer so se od avstrilskih strani krili zakoni in običaji vpletenja. Avstrija se obveže, da bo izročila vse osumljene osebe. — Glede avstrilskih imovine v inozemstvu se določa, da obdrži svoje vpletenost vso likvidacijo, ki so bile izvršene med vojno. Kjer likvidacija še ni dovršena, se likvidacijsko postopanje začne ustavi. Zavezniške države si pridržajo pravico, da nadzrejo likvidacijo vso avstrilsko imovino na svojem ozemlju. Posebne klavzule marajo na likvidacijo privatnopravnih pogodb, ki se nanašajo na nepremičnine ali na zavarovanje in predvidevajo ustanovitev posebnih mehanizmi razsodišč. Glede bivših sodanikov avstro-ogrskemu monarhiji, ki dobe državljanstvo v neki zavezniški državi — to so v prvi vrsti prebivalci Poljske, Čehoslovake in Jugoslavije — veljajo enaka načela, kakor ona, ki jih določa mirovna pogodba z Nemčijo glede prebivalcev Alzacije - Lorene. Ena izmed klavzul o prometnih sredstvih in potih določa, da prizna Avstrija mednarodno značaj reke Donave od Ulma do izliva.

Iz Avstrije, Madjarske, Nemčije, Turške.
NEMCI NA PAPIRJU PROTESTIRAJO.
LDU. Dunaj, 4. junija. (ČTU). Danes se je posvetoval krščansko-socialni parlamentarni klub, jutri pa se sestane socialnodemokratski klub in velenemski združenje. Vsi politični krogi sodijo, da je načrt mirovne pogodbe nesprejemljiv. V sobotni seji narodne skupščine bo imel predsednik govor, državni tajnik pa bo prečital svoj ekspozé, nakar bodo načelniki strank podali kratke svečanostne izjave.

DEKRET.
LDU. Bern, 4. junija. (ČTU). »Journal des Debats« poroča: Mirovna pogodba z Ogrsko je končana in se objavi čez po podpisu miru z Nemško Avstrijo. Zvezne vlade se ne bodo pogajale z Ogrsko. Ako dotle ne bo druge vlade, bo konferenca v obliki dekreta sporočila Ogrski mirovne pogoje in jih nato izvedla.

Italija.
ZA MODUS VIVENDI MED LAHI IN JUGOSLOVANI.
LDU. Split, 5. junija. (DDU.) Sonničev list »Giornale d'Italia« priobčuje članek o jugoslovansko-italijanskem vprašanju, s katerim se peča tudi »Matina« od 2. t. m., ki zahteva, da se najde na vsak način modus vivendi med obema narodoma. »Matina« pravi ob koncu svojega članka: Očitovo le, da predsednik Wilson ne bo prejel zapustil Evrope, dokler ne bo s svojim velikim ugledom poravnal tega spora, radi katerega se je z znano svojo spomenico tako izpostavil pred javnostjo.

Vozni red.

Vozni red na progah kralj. drž. železnice v Ljubljani: Proga Planica - Jesenice. Odhodi iz Planice: 5:45, 16:39; prihodi v Jesenice: 4:55, 17:45. Odhodi z Jesenic: 10:30, 22:05; prihodi v Planico: 11:23, 22:58. Proga Jesenice - Bistrice-Bohinjso jezero. Odhodi iz Jesenic: 10:00, 15:10, 22:10; prihodi v Bistrice-Boh. jezero: 10:53, 16:05, 23:09. Odhodi iz Bistrice Boh. jezero: 4:01, 8:06, 17:—, Prihodi v Jesenice: 5:02, 9:15, 18:03. Razum tega ob nedeljah in praznikih odhod iz Jesenic ob 7:30, prihod v Bistrice B. j. 8:33; odhod iz Bistrice Boh. j. ob 18:35, prihod v Jesenice 19:45. Proga Jesenice - Ljubljana gl. kol. Odhodi iz Jesenic: 5:19, 10:20, 18:29 ter ob nedeljah in praznikih 20:22; prihodi v Ljubljano gl. kol.: 7:36, 12:40, 20:44 in ob nedeljah in praznikih 22:46. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: 6:57, 11:54, 18:45 ter ob nedeljah in praznikih 4:55; prihodi v Jesenice: 9:30, 14:31, 21:18 in ob nedeljah in praznikih 7:01. Proga Kranj - Trzin. Odhodi iz Kranja: 8:10, 13:05, 20:25; prihodi v Trzin: 9:12, 13:59, 21:19. Odhodi iz Trzica: 5:31, 9:30, 18:30; prihodi v Kranj: 6:18, 10:16, 19:19. Proga Ljubljana dr. kol. Kamnik. Odhodi iz Ljubljane dr. kol.: 7:48, 15:10, 19:30; prihodi v Kamnik: 9:02, 16:34, 20:45. Odhodi iz Kamnika: 5:28, 12:00, 17:05 ter ob nedeljah in praznikih 20:30; prihodi v Ljubljano dr. kol.: 6:44, 13:18, 18:26 in ob nedeljah in praznikih 22:10. Proga Ljubljana gl. kol. - Novo mesto - Karlovac in Kočevje. Odhodi iz Ljubljane gl. kol.: 8:00, 14:36, v Karlovac in Kočevje. 19:04 v Kočevje. 23:40 v Karlovac; prihodi v Novo mesto: 10:55, 17:52, 23:33; prihodi v Karlovac: 14:35, 20:39, 7:30. Odhodi iz Karlovca: 2:07, 9:30, 14:20; odhodi iz Novega mesta: 6:03, 13:21, 18:03; prihodi v Ljubljano glavni kolod.: 8:59, 16:30, 21:03. Prihodi v Kočevje: 11:11, 17:46, 22:16; odhodi iz Kočevja: 5:50, 13:16, 17:46. — Na delni prog. Trebnje - Novo mesto odhod iz Trebnja: 6:42, prihod v Novo mesto 7:16; odhod iz Novega mesta 9:16, prihod v Trebnje 9:50. — Proga Trebnje - Sent Janž na Dolenskem. Odhodi iz Trebnja: 10:30, 14:19, 18:57; prihodi v St. Janž na Dolenskem: 11:28, 15:07, 19:38; odhodi iz St. Janža na Dol.: 5:28, 12:44, 18:45; prihodi v Trebnje: 6:32, 13:48, 17:08. — Proga Novo mesto - Straža - Toplice. Odhodi iz Novega mesta: 5:00, 11:12, 16:00, 18:10; prihodi v Stražo: 5:18, 11:30, 16:18, 18:28. Odhodi iz Straže - Toplice: 5:27, 11:32, 17:21, 18:42; prihodi v Novo mesto: 5:45, 12:10, 17:38, 19:00. — Proga Dravograd - Meža - Velenje - Celje. Odhodi iz Dravograda - Meže: 12:02, 17:23; prihodi v Velenje: 13:22, 19:00. Odhodi iz Vele-

nja: 5:39, 16:40; prihodi v Celje: 6:58, 18:06. Odhodi iz Celja: 7:44, 13:20; prihodi v Velenje: 9:13, 14:48; odhodi iz Velenja: 9:43, 14:33; prihodi v Dravograd - Mežo: 11:20, 16:30.

Dnevne vesti.

Banglas o preteklem sodu se je danes nahaj na mestni deeli in po vseh mestnih okrajih.

Koncerta se vršita na binkoštno nedeljo in ponedeljek na vrtu Narodnega doma ob 15. uri, Svira orkester »Dalibor«.

Gremji trgovcev v Ljubljani, naznanja vsem svojim članom, da smejo biti radi delitve sv. birne na binkoštno nedeljo odprte vse trgovine od 7. ure jutraj do 12. ure opoldne ter od 3. do 6. ure popoldne.

Denarni zavodi na Slovenskem. V smislu sklepa zastopnikov denarnih zavodov z dne 14. marca t. l. se na Binkoštno soboto, dne 7. t. m. po denarnih zavodih na Slovenskem ne bo delovalo in so zavodi ves dan zaprti.

Na neposlušnost je ščeval vojake v Celju Anton Čanžek iz Kostrivnice. Izročili so ga sodišču, ki mu je prisodilo 14 dni zapore.

Prijeti tihotapei. V Mariboru so prijeli Josipa in Marijo Pogorevčnik iz Šiške ter jima odvzeli 150 zavojev cigaretnega tobaka in 800 viržink, ki sta jih hotela spraviti preko meje v Nemško Avstrijo.

V Fragerskem se je ustreli vojni dobičkar Rasborschegg, ker so mu predpisali 40.000 K davka. Bil je zagrižen nemškutar.

V Gornjem gradu je umrl ondolni dekan Fr. Dovnik. Pogreb je bil danes.

Telefonska zveza Ljubno-Solčava. V turističnih krogih se deluje na to, da se čim najprej napravi telefonska zveza s Ljubnega preko Luč v Solčavo, kar bi bilo velikega pomena za razvoj turisticke v Savinjskih planinah. Tozadevno akcijo prevzame v svoje roke Savinjska podružnica S. P. D. Nadejamo se, da bo pošta uprava radovolje ugodila prošnji podružnice in vsega prebivalstva ter v najkrajšem času dala napraviti toli potreben telefon, ki bo dobro služil tudi državnim oblastem.

Lekarna v Mariboru na prodaj. Lekarnar Karel Wolf v Mariboru prodaja svojo lekarno po hrvatskih listih. Ako je naš državljan, jo lahko proda, ako pa je sovražnik inozemec, sploh lekarno ne more prodati.

V prelovo združenja Maribora s kraljevstvom SHS se nameravajo pridrati velike slavnosti v Mariboru. Mestni svet je pooblastil vladnega komisarja, da imenuje pripravljalni odbor 16 članov. Ta odbor naj posluje v permanenti in v njem naj bodo zastopana vsa društva, učni zavodi in tudi vojaške oblasti.

Slovenski učni napisi v Mariboru se uvedo v najkrajšem času. Vladni komisar v Mariboru bo imenoval 10 členi odbor, ki bi imel naloge, da izvrši vse potrebne predpriprave.

Poročili se je v Semiču dne 4. t. m. tukajšnji gosp. poštar Franc Ulčakar z gđ. Ivanka Drganec, hčerko iz veleugledne trgovske rodbine. Bilo srečno!

Mestna zastavljajnica Ljubljanska naznanja p. n. občinstvu, da se vrši dne 12. junija t. l. redna mesečna dražba v mesecu oktobru 1918 zastavljenih dragocenosti (perila, blaga, stroje, koles itd.) od 3. do 6. popoldne v uradnih prostorih. Prečna ulica št. 2. Posebno se je opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovitev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan za stranke pred dražbo.

Zanimive razprave v Mariboru. Pred mariborskim okrožnim sodiščem se vrše ta teden zanimive kazenske razprave: V petek 6. t. m. ob 9. uri se vrši razprava zoper Pavla Ornika iz Ptuja zaradi hujskajočega govorjenja v vlaku, ob 10. uri pa proti tukajšnjemu protestantskemu pastirju dr. Ludoviku Mahneru zaradi dveh hujskajočih nagrobnih govorov koncem januarja t. l. V soboto ob 9. uri pa je razprava proti Ludoviku Muršiču iz Krnlana zaradi uboja komisarja Josipa Wiederswolla meseca januarja 1918. Ker je bil vojak, se lanko leto ni zagovarjal pred poroto, sedaj pa je obtožen pred sodiščem. Nahaja se že poldrugo leto v preiskovalnem zaporu.

»Dva nesrečna Italijana« sta brez orožja prekorajčila na Gorenjskem demarkacijsko črto in marširala celih 14 kilometrov globoko v naše ozemlje. Vjeli so ju, čeprav sta se skrivala in pripelali na vojaško oblast. Zdi se, da gre za špijonažo, čeprav ni izključeno, da sta samo navadna dezertjerja. Ali pa iščejo Lahi zopet »incident«?

Iz finančne službe. Na podstavi pooblastila g. finančnega ministra je sprejet v službo finančne uprave časno pogodbeno na eno leto bivši finančni svetnik dr. Erich Mühlisen.

Razpuščena nemška društva. Policijsko ravnanstvo v Ljubljani je sledeče podružnice nemških društev, katerih sedež je v nam sovražnem inozemstvu, razpustilo: 1.) Frauenortsgruppe des deutschen Schulvereines v Ljubljani; 2.) Männerortsgruppe des deutschen Schulvereines v Ljubljani; 3.) Frauenortsgruppe des Vereines Südmark v Ljubljani; 4.) Männerortsgruppe des Vereines Südmark v Ljubljani; 5.) Karitas des Vereines Südmark v Ljubljani.

Ukročen lev. Eden najstarejših naših sovražnikov je bil mami Haurik Wastian, bivši mariborski poslanec. Stal je na čelu vsemenskega gibanja na Spodnjem Štajerskem in stal kot bota ob sibelki slogane »Sudmarkoc«, ki si je nadel naloge, da polagoma pokupi vso slovensko zemljo, preneša s nje slovensko ljudstvo in tako zgradi nemški most od Belta do Jadrana. Katastrofa, ki je zadela Nemce, je preprečila in prekrizala vse načrte. Na Wastiana je to sicer porazno vplivalo, vendar pa mu še ni vzel vseh nad. Moč je še vedno upal in se nadejal, da bo nemška moč še vedno dovolj jaka, da bo Slovenec prisilila na kolena in iztrgala Jugoslovancem iz rok vsaj Maribor, Ptuj in druga nemškutarska gnezda. Toda sedaj mu je spaval po vodi tudi ta zadnji up. V oblake zidani gradovi so se razpršili in Wastian je klonil. Živi v Gradcu, kjer mu pa ne cveto rožice. Hrepeni po Mariboru, od koder se je izselil, ker ni hotel v svojem vsemenskem ponosu prenašati jugoslovanskega jarma. Sedaj pa hoče kot spokornjen grešnik prositi za dovoljenje, da se sme zopet naseliti v Mariboru. Obljuba, da se bo odpovedal vsakemu političnemu delovanju in se bo posvetil zgolj Kisterjevi trgovini z vinom. Toda zdi se nam, da ne bo kruha iz te moke, ker grešnik, kakršen je Wastian, se ne zaupa, ako tudi nosi oblačila nekdanega spokornika.

Kaj bo z aprovizacijo v zimi? Presenetila nas je vest, da je ministrstvo za prehrano sklenilo, da hoče na jesen zopet rekvirirati cerealijske in da bo ustvarilo nekaj monopol za moko na korist velikim mlinom v Banatu. Pri tem so se že določile cene moki, in sicer za kilogram po 5 K 50 v, oziroma po 4 K, tako da bi navadna moka za kuho stala v Ljubljani več nego 5 K; najboljša moka pa vsaj 7 K. Ne spuščamo se v daljšo kritiko tega ukrepa gospoda ministra za prehrano, samo to si upamo trdit, da je naravnost izključeno, Ljubljano v bodoči zimi preživeti, če naj stane kilogram bele moke 7 K, moka za kuho pa 5 K. Prav reeno prosimo merodajne gospode v Beogradu, da to zadevo na vse strani še enkrat premislijo in jo uredijo tako, da bo ljudstvo v Ljubljani moglo živeti!

Princ Jurij. LDU, Beograd, 4. junija. Dne 12. t. m. bo došel iz Pariza v Beograd princ Jurij, za katerega se že pripravlja hiša, v kateri bo stanoval.

Jugoslovanski Sokol. LDU, Beograd, 4. junija. V Beogradu bo tekmo t. m. posvetovanje zastopnikov vseh sokolskih društev. Na tem povetovanju bodo sklepali o enotni organizaciji jugoslovanskih sokolskih društev ter fuziji s srbskim sokolstvom.

Preosnova davčnih uradov. LDU, Beograd, 4. junija. Davčni uradi v Bosni in Hercegovini, Dalmaciji in Slavoniji se odcepijo od okrajnih oblasti in preosnujejo v samostojne urade.

Popis prebivalstva. LDU, Beograd, 4. junija. Uprava državne statistike je naročila pokrajinskim vladam in okrajnim načelstvom, naj izvedejo popis prebivalstva, ker se namerava sestaviti statistika, da se dobi točen pregled stanja v našem kraljevstvu.

Davek na zabave in alkohol. LDU, Beograd, 4. junija. V parlamentarnih krogih se govori, da se pripravljajo poseben načrt za monopoliziranje alkohola, davka na zabavišča in takse na kavarne, ki so odprte vso noč.

K zgodovini osvobođenja. LDU, Zagreb, 4. junija. Likvidacijski odbor Narodnega veča v Zagrebu je poveril na predlog Milana Marjanovića njemu, dr. Leončiču, dr. Franu Barcu in Rudolfu Giuniju naloge, da organizirajo zbiranje gradiva za veliko delo o boju našega naroda doma in v inozemstvu v svetovni vojni za osvobođenje in ujediničenje.

Nov presbiri. LDU, Beograd, 4. junija. Da bi se obveščanje točno, redno in hitro vršilo ter se vsa jaynost, časopisje in prebivalstvo točno informirala o vseh dogodkih v kraljevstvu in inozemstvu, bo ministrstvo za zunanje stvari otvorilo državne urade v središčih kraljevstva. Ti uradi bodo v zvezi med seboj ter bodo prejemali vesti od glavnega informativnega novinskega urada v Parizu. V teh uradih bodo nastavljeni samo časniki po poklicu.

Kino Ideal otvara s današnjim dnem svojo poletno sezono s krasno štiri-ridejsko filmsko dramo: »Skrivnost stare opatičje«. To delo se odlikuje po svoji izvanredno lepi vsebini ter mojstrskih igralnih kot je slovesni umetnik Enna Sarenlo in Deddy dal' Tede. Poleg tega kratkočasna burka enodejanka. — Kino Ideal.

Vremensko poročilo.

Vilna sad merjen 0002 Brodski merilnik 700 mm

Junij	Čas opazovanja	Stanje bure, mraz v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
5	2. pop.	732-8	15-2	brezvet.	pol. obl.
6	9. zv.	733-3	14-7	.	oblačno
7	7. zj.	732-9	18-0	.	dež

Padavina v 24 urah 0-0 mm.

— Srednja včerajšnja temperatura 12-3, normalna 16-0. — Vremenska napoved za jutri: Lepo tople, mirne vreme.

Kultura.

Prometna nakaza o vsemenskem. Beograd, 4. junija. Minister prosvete je predložil narodnemu predstavništvu zakonsko predlog o izpremenitvah zakona za vsemensko. Beogradsko vsemensko bo imelo mesto trih šest fakultet in sicer bogoslovsko, filozofsko, pravno, medicinsko, tehnično in knjižniško.

Gledališča. LDU, Beograd, 4. junija. Izvršene so vse priprave, da se staro gledališko poslopje popravi. V starem gledališču se bodo predstave vršile toliko časa, dokler ne bo zgrajeno novo, za katero je načrt že gotov. Sedaj pričakujejo prihoda intendantov profesorja Milana Orle in se bo ob njegovem prihodu rešilo gledališko vprašanje, kakor tudi vprašanje potujočih gledaliških družb.

Dramsko gledališče. Včeraj smo doživeli v dramakom gledališču dve premijeri: Funkovo enodejanko »Za hčer« in Heyermansovo karakterno študijo »Amnestijac«. Zanimala nas je pred vsem prva. Vsebinsko te Funkove drame smo pričeli v svojem listu s dne 4. t. m. »Za hčer« je tehnično dovršeno delo. Osebe so realne in plastično izklesane. Na odru ne vidimo senc ali življenjskih problemov, zavrtih v megleno sentimentalnost, osebe imajo mogo in kri in živijo resnično življenje. Dejanje se razvija samo iz sebe neprisljano in se logično motivirano stopnjuje od začetka do konca. Z zadovoljstvom konstatiramo, da se ni obogatila samo naša dramska literatura, marveč — kar je glavno — naš gledališki repertoar. — Enakovredni igri so bili igralci. Nučičev oče je bil na višku umetnosti; človek je prejel bil s njim vso njegovo veliko ljubezen do hčere in prejel vse njegovo veliko trpljenje, isvirajoč iz te ljubezni. Izborna je bila ga Bukšekova. Njena mameha je bila resnična mameha, kruna in brutalna, kakor nam jo slika slovenska narodna pesem. Tudi ostali dve manjši vloge: ga Juvanova kot hči in gđ. Rakarjeva kot sosedica, sta bili o dobrih rokah in sta se dobro podajali v okvir cele slike. Končno omenim kot malenkost, da me je nemška melodija v igri, ki ji štejemo v vrline, da spominja ponekod na slov. narodno pesem, neprijetno dirnila. — Druga premijera na našem odru je bila »Amnestijac«. Snov je zajeta iz življenja v kaznilnici. Pred nami se vrstijo kaznjenci razne sorte. Novi kralj pomilosti ob nastopu vlade petero kaznjencev. Prvi, št. 7, je predsedel v kaznilnici vseh zastrupljenja dveh oseb že 20 let. Ne gre mu in ne gre v glavo, da mora sedaj zapustiti kaznilnico, kjer se je bil popolnoma uživel v misel, da jo zapusti šele s svojo smrtjo. Drugi kaznjencev, št. 83, sprejme sicer vest o predstoječi prostosti z veseljem, toda ko mu mati, ki ga je prišla iskat, pove, da mu je splavala njegova ljubezen, vsled katere je bil obsojen med te zidove, po vodi v Ameriko, zapusti kaznilnico duševno stiri. Tretji kaznjencev, lahkomiselni pustolovec, sprejme prostost z vidnim zadovoljstvom. Njegovo vedenje obeta skorajšnje evidenje s celico. Četrti zločinec, št. 113, knjigovez spodbetka tudi ni voljan posloviti se od gostoljubne hiše Doma ga čaka življenje z mutasto hčerjo, ki je bila njegova nesreča. Špetala se je bila z vojakom in posledica je bil — otrok. Da reši družino sramote, je oče otroka sedavil. Kaznilnični ravnatelj, ki ima poleg svojih birokratičnih lastnosti tudi gorkočuteče srce, spravi očeta s hčerjo. No, in sadnji, politični zločinec, zaključuje v tej težki atmosferi vence. Šestkrat je zapuščal kaznilnico. Ravnatelj je preprečen, da to ni zadnjičkrat. Pred vrtni čaka kotija in množica somišljenikov, prepevajoč marsikaj. Svoje odjete, kakor to sam imenuje, pokloni prvemu zločincu t. j. št. 7, toda ta hip plane v sobo preplašen čuvaj: »Št. 7 ni niti s silo upravitelj v prostost. Obesil se je raje.« In zadnji zločinec zapusti ravnatelja rekoč: »Obljubljam vam, da tega slučajja proti vam ne bom izrabil.« To približno bi bilo dejanje. Velikemu socialnemu zlu tvorijo ravnevoše lepe blage lastnosti, ki nam jih črta prikazuje v svojih osebah. Kaznjence je predstavljali zaporedoma Nučič, Raslić, nosil značajev je bila dobro podana. Vrlo dober je bil Bratinov ravnatelj. Vlogi gđ. Rakarjeve in ga Bukšekove sta bili le podrejene, a izvršeni dobro.

Naši prvi kulturni delavci. V mislih imam učiteljstvo. Lepa je naša zemlja, plodovita je in bogata. Povsod je na isobilje skladirov, ki jih je treba šele dvigniti, da se pokažejo v vsej dragocenosti in jih začnemo izrabljati v našo skupno korist. Toda naš vso bogastvo in naš vso zaklade so popenja naš živi rod! Narod Srbov, Hrvatov in Slovenov — to je naše visoka in najvišja čena! Mislim, da ne trdimo narečnice, ako pravim, da nam vse bogastvo smuje in podsmuje nič se pomaga, ako predvsem ne preozmojemo duhovnih stvari in jih ne posejemo s sadravnim plodovitim zrnjem. V naših živih ljudeh morajo vzkaliti in dozoreti take duševne sile, ki jih prežina samozavest ter jih nagiblje do plodovite samostojnosti in k lastni delavnosti.

Ne voljeva tar vora v bodočnost naroda in domovine! Silni in uveljavljeni vredni bomo in ostanemo, ako vsakega posebnika prepeljemo s krepkosti in čednosti, ki se pridobivajo kulturnega snovanja, delovanja in ustvarjanja moderne narodne bole.

In glavni činitelj v želi — učiteljstvo! Nihče naj ne misli, da pretiravamo ali namenjamo preveč mere in zaslužnja povzdiguemo vrednost stanu nad stanom, če iskramo trditiv, da nam je za sedanj in bodoči čas v prvi vrsti treba učiteljstva, ki more in zna vse svoje moči in vso svojo voljo posvetiti in štrivovati vsagji našega naraščanja, iz katerega se v toselni in duševni lepoti razvije naš bodoči rod. Na nakoval naših učilnic polagamo dragoceno stvarino. Tamkaj se prekuji iz mehke in nežnosti mladostnega cvetja tisto kulturno orožje, ki nam ga pripenja ob ledja pesnikova orožarnica uma svetlih mečev!

Z iskrenim zadoščenjem je pozdravila vsa poštena javnost materialna pridobitve našega učiteljstva, ki si jih je priborila ob preporodu Avstrije in ob vstopu v Jugoslavijo. To je le skromno povračilo preoblegala zla in neodpustnega izkoriščanja, ki je ogabna preteklost z njim plačevala kulturno delo!

Nehote nam stopa pred oči nesrečna dežela Kranjska, kakor se je v preteklih letih zvijala bolečin pod trdo in kruto roko nasilnosti samopašnega in brezobzirnega Šusteršičevega duha. Začetkom leta 1914 je tedanji deželni zbor kranjski po dolgi in isprnih debatah s svojo znano večino sprejel nov deželni šolski zakon, ki naj bi uredil tudi učiteljsko gnotno vprašanje. Ta ureditev sicer ni odgovarjala utemeljenim in opravičnim zahtevam učiteljstva, vendar je značila vsaj začasno izboljšanje gnotnih prejemkov našega učiteljstva. V tisti zakonaki načrt pa je tedanja večina deželnega zbora namenoma in vključ opozoritvi od napredne strani in od strani vlade postavila take določbe, ki so se od vsega začetka kazale, da tak zakon ne more nikoli stopiti v veljavo. In tako se je tudi zgodilo. Zgodilo se je vzlic temu, da bi se bila regulacija lahko izvršila, ker je dežela dobivala v ta namen pre-

odkase od države. Po krivdi prej omenjenega slabega duha je bilo učiteljstvo prikrajšano za svojih prejemkih okroglo za letnih milijon kron. Tako dobimo v letih 1914, 1915, 1916, 1917 in 1918 lepo vsoto petih milijonov kron, ki se bile učiteljstvu namenjene, ki jih pa učiteljstvo ni dobilo! Kdo in kdaj poravnava to ogromno škodo, ki so jo utrpeli naši kulturni delavci? Ni li dokaz velike socialne izobrazbe in najidealnejšega čustvovanja, ako se naše učiteljstvo zadovoljuje zgolj s samim konstatovanjem tega krivičnega dejstva? Osvetili se hoče z delovanjem v novi državi in v novih razmerah, ki kažejo, da bodo »plonirjem prosvete« pravičnejše!

Z velikim interesom zasledujemo gibanje našega učiteljstva, ki stremi za tem, da se združijo vsi ti naši kulturni delavci v enotno organizacijo — v Unijo jugoslovanskega učiteljstva. Mi to prizadevanje toplo pozdravljamo in iskramo svoje veselje nad dejstvom, da izhaja iniciativa iz vrst slovenskega dela učiteljstva kraljevine SHS. Ta del našega učiteljstva je v preteklosti največ trpel, a vzlic temu ni pozabil svojih idealov. Njegova organizacija — njegova Zaveza — je bila doslej vzorna v izvrševanju svojih nalog. Imponirala je predvsem s kremenitimi, nepodkupnimi značaji svojih članov in članic. Takisto upamo, da se v celoto združi ves najboljši živeti, ki ga zmore učiteljski stan naše skupne domovine. Z zaupanjem gledamo v bodočnost: tista najvišja čena, ki smo jo omenili v začetku — narod Srbov, Hrvatov in Slovenov — se dvigne do neslutene višine, moči in tvornosti, ko mu naša narodna sila razgiblje in razmahne njegove energije, ki bodo služile materialni blaginji in kulturni sili naše lepe in bogate zemlje!

Temu veselemu prepričanju naj dajejo izraz te vrstice. Obenem pa naj tudi dokazujejo, s kakim velikim zanimanjem opazujemo delo učiteljstva, ki ga smatramo za roditelja novega rodu, kateri naj v sreči in slavi gospoduje v Jugoslaviji na vekomaj!

A vi, naši prvi kulturni delavci, pomnite: Domovina vas nikoli ne pozabi! Domovina vam ostane vdana in hvaležna!

Najnovejša poročila.

Naša posebna brzoglasna poročila. Naša delegacija odklonila predlagano ureditev glede Reke!

Pariz, 4. junija. — Jugoslovanska delegacija je odklonila transakcijo, ki jo je predlagal Wilson in zajedno z njim Clemenceau in Lloyd George. Vseled tega je rešenje jadranskega vprašanja zopet odloženo. Lahki pravijo sedaj, naj se kar uporablja londonski pakt.

FRANCOSKI GLASOVI O AVSTRIJCIL.

Pariz, 4. junija. Francosko novinstvo in javno mnenje odklonja Rennerjev zagovor. Listi soglasno naglašajo nasprotje avstrijskih izjav z realnostjo. »Tempe« zavrača Rennerjeve trditve, da bi Nemška Avstrija ne bila naslednica stare Avstrije. »Journal des Debats« pravi, da se je Renner prezentiral v pozid dobrega Dunajčana, ki bi hotel biti prijatelj celemu svetu, in ki svira lepe dunajske melodije, ki so pa politično ravnotako brez vrednosti, kakor nemške krone v borznom listu.

POPUŠČANJE ALI — MANEVR?

London, 4. junija. »Times« piše, da je Renner sicer ljubeznivejši od Brockdorffa, da pa ne bo imel več uspeha, nasprotno, njegovi komplimenti in izgovori so še bolj žaljavi kakor nemški poskus zastraševanja. Avstrija in Nemčija morata ali podpisati ali pa nositi posledice. »Morningpost« pravi o Rennerjevem govoru, da je bil to eden najboljših govorov na konferenci in govori v prilog Italiji, ki jo je treba zavarovati, da bi ne bila nikdar prisiljena sklopiti nove zveze z blivšimi centralnimi državami, »dočim smo« se brigali za to, da ustvarimo močno Poljsko, veliko Čehoslovako, povečano Jugoslavijo in utrjeno Rumunijo. — »Daily Mail« kritizira pogodbo z Nemško Avstrijo, ker še vedno ne določa jasno mej z Jugoslavijo in vprašanja odškodnine. Socialistični »Daily Herald« pa — obklova ustvaritev Čehoslovake in Jugoslavije!

ITALICA.

Milano, 3. junija. (Preko Srvice). Če neralna stavka v Bielli traja. Delavstvo je jako razburjeno. Poročajo o velikih izgredih. Izbruhnila je nova generalna stavka v neapoljski kovinski industriji. — »Avanti« pravi, da bo v kratkem imenovan nemški poslanik pri laški vladi. — Nacionalistično časopisje dirva v najhujšem furorju radi Reke. D'Annunzio prireja zopet govor. Te dni je izjavil, da oblažuje, da ni padel na Pijavi od avstrijske krogle, da bi mu bilo prihranjeno pasti sedaj na barikadi od lastnega svinca, ko se bo boril za osvoboditev Dalmacije in Reke. Silne napade blaznosti priobčujo »Iden Nazionale« in več drugih sličnih listov. Vladni tisk je pa očividno na ukaz od zgoraj stisnil rep med noge. — V Calenar so nacionalisti priredili veliko patriotsko demonstracijo, ki se je za-

čimalisti razbili in pri tem vzklikali Ljenuin. — Laško časopisje prinaša tekst poslanice reškega consilio nazionale na ameriški senat, v kateri se Wilson ostro napada.

(Poročila iz Beograda.)

NAŠE MEJE NAPRAM BOLGARSKI.

Beograd, 5. junija. »Jutrani List« je prejel: Meja proti Bolgarski je končno urejena. Dosegli smo popravek meje pri Strumici radi zavarovanja železniške proga. Drugače je ostala stara meja, tako da je ostala timoka proga nezavarovana. (To imamo za kavalit v prvi vrsti romunski delegaciji, ki je na mirovni konferenci zahtevala, da se stara bolgarska meja ne menja.)

OPDUST STAREJŠIH SRBSKIH LETNIKOV.

Beograd, 5. junija. Vojni obvezniki tretjega poziva in moštvo, ki je starejši od 38 let, se demobilizira.

Gospodarstvo.

NABAVA DRV ZA ZIMO 1919/20.

Če je bilo že preteklo zimo težko za posameznika nabaviti si potrebno količino premoga, bati se je, da bodo v prihodnji zimi tozadevne težkoče še večje. In če bodo manj premoga, treba bode tem več drv; zmrzovati vendar ljudje ne bodo hoteli. Večja potreba proizvedla bo pa tim več povpraševanj po gorivu in to, pri nezadostni množini drv, vedno višje cene. — Če se v »Slov. Narod« s dne 24. maja navaja gotovo ne niska cena 2200 K za vagon drv, kar pomeni (če je mišljen vagon 10 t in se gre za bukova polena) za kuščni meter okroglih 120 K, bo ta tirjatev v času velike potrebe prej ko ne še poskočila, — če se pravdačasno ne ukrene vse potrebno v preskrbi, ter zadostne množine drv za gorivo.

Mešna uprava v Zagrebu je — da si za časa zasluga drv za prihodnjo zimo — nedavno tega pozvala v posvetovanje trgovce z gorivom. Ti so predvsem povdarjali pomanjkanje vagonov, ki ovira dovos drv, in so šele ko jim je mešna občina obečala vse potrebno ukreniti, da dobe trdke zadostno množino vagonov, zavezali se nabaviti za mesto do novembra še primanjkačo množino drv — približno 70.000 m³ — (sezonska potrebščina znaša baje še daljših 100.000 m³) za ceno 1150 K za vagon. — To bi bile torej polovice tega, kar se v Ljubljani danes tirja.

Če bodo pa zahteve godščih delavcev in vojakov vedno višje, kakor je to v sedanjem času opazovati, ne bode se nabel podvzestak, ki bi ljubljanski mešni upravi nabavil drva tudi ne za približno enako ceno. Sekač hoče danes 30 K in voznik 100—120 K dnevno zaslužiti. Če se računata, da podela prvi 15—2 m³ — mora biti že dober delavca in delati pod ugodnimi razmerami.

— in da izvosi drugi povprečno 75 m³ drv, po navadno ne dobrih godščih poteh iz gozda do železniške postaje; če računamo k temu diti se s 18. majem znatno zvišane tarife za prives po železnici, gotovo ne niske tirjatev voznikov v mestu, zaslužek ali dobičaki trgovca, primanjlikaj med vožnjo, in godšno takso, to je ceno drv na panja, ki je pa med vsemi postavkami gotovo najnižja, pa razvidimo, da bo težko vdobiti vagon trdih drv spod 16 do 1700 K. (Toliko se je plačalo še v maju tudi v Zagrebu za nekaj sto vagonov). In če se v družini nikdo ne poča s žaganjem in copljenjem drv, treba prikriti še kati 25 K pri m³ za to delo. »Tako nam bo plačati v ugodnem slučaju malenkost okroglih 120—130 K za en kuščni meter na drobno sesekanih bukoviš drv.

Kako odpomoči. — Če bi se doslej, da bi trgovci s gorivom v prid mešanom štrivovali nekoliko svojega dobička (črkostavec zmaže s glavjo), bi bilo dalje pri omenjenih postavkah računata le še znižanje pri zaslužku delavcev in voznikov umestno in mogoče.

Pa je čudno: med vojno so lastniki gozdov le vedno trdili, da ni dobili delavcev, ker so ti v vojni in radi tega nabava drv otežkočena, da celo nemogoča; pozneje so zopet tožili, da ni prehrane in da se radi tega ne vdobijo delavcev in voznikov. In sedaj, ko bi imelo biti dovolj delavcev doma — vpočile k vajam se tiče le nekaj letnikov in se teh ni vseh zasegel in osvoboditev Korške bo kmalu urejena — in ne bi smelo konj primanjkovati, saj je v novembru in decembru na marškatrem kmečkem dvorišču običal konj in voz razsule armade, in imamo vendar moke in slanine dovolj, nimamo vseeno ne dovolj sekačev in ne voznikov in so zahteve teh take, da jih lastnik gozda, če noče godšno takso spraviti pod ničlo, kar sprejeti ne more.

In vendar ni to prav: danes dobi delavec koruzno moko po 1 K 50 v kg in slanino po 18 K kg, ko ga torej dnevna prehrana toliko ne stane in tirja vseeno že navedeno neprimerno visoko mezdno. — Pa so jih po največ ti nemški baroni razvzdili, ki so čutili bližajoče se državno nadzorstvo in ki so hoteli še za časa večje množine lenovnovčiti ali pa si z pridobitvijo popularnosti stališče vtrditi in so brez daljnego obljubavali in plačevali židne 30 do 35 K. Tako je bila parola dana; Tam se plača toliko, kakaj bi mi tu za manj delali.

Tu bi bilo treba organizacije delodajalcev v smeri: oddaja dela v skladu, pripomoč v hrani, zavarovanje proti neugodam in za slučaj bolezn, nagotviti pošten zaslužek delavca, a nikakor ne dovoljevati pretiranih mež. Zmernejše elemente delavstva — in še jih je, hvala bogu, takdi — se bo potem takem za delo na domaših tleh pridobilo. Saj so se poskušali takdi in najti delo pod mamljivimi pogoji v Bosni povsem izjavili.

Mešni občini ljubljanski so za zimsko sezono komaj zadoštovala množina 80.000 plm³ drv. Te pravdačasno nabaviti ni lahka naloga, ki se bo dala le izvršiti če v to pripomorejo vsi v poštev prihajajoči faktorji: lastniki gozdov, trgovci z drvmi, železniška uprava, delavci in vozniki. — Mešna uprava pa naj bi si preskrbela nekaj mobilnih cirkulari s bencin motorji, da ne bode strankam plačevati se trikratno prežiganje bukoviš polen 24 K za kuščni meter.

Ped kratkih mesecih imamo le še do zemske sezijs. Kakih 450 pridni delavcev bi morali biti zaposleni vsa ta čas, da nam pripravijo za zimo zadostno količino goriva za vse naše šteditnike in peči. — Na delo torej brez zamude!

Trgovske pogodbe. LDU, Beograd, 4. junija. Po sklepu miru se bodo takoj sklenile trgovske pogodbe z zavezniškimi državami. Za sedaj obstoja samo trgovska pogodba z Čehoslovako republiko. V finančnem ministstvu se je ustanovila komisija, ki ima nalogo proučiti vse bivše trgovske pogodbe, med drugimi tudi pogodbo z Avstrijo in Ogrsko.

Izvoz. LDU, Beograd, 4. junija. Vlada je prepovedala izvoz raznih vrst blaga v sovražne države. Dovoljen je samo v primerih posebne potrebe. V zavezniške dežele je izvoz dovoljen. Nadzorstvo in statistiko izvozne in uvozne trgovine organizira finančno ministstvo samo. Uvoz je dovoljen iz zavezniških in neprijateljskih držav.

Stroj. LDU, Beograd, 4. junija. Ministrstvo za trgovino bo nabavilo v Ameriki večje število poljedelskih strojev, ki se bodo razdelili med one kraje, ki so med vojno največ trpeli. V poštev pridejo zlasti vse pokrajine, ki so bile zasedene od Bolgarov.

Nova proga. LDU, Beograd, 4. junija. Kraljevski vladi je dovoljen kredit za zgradbo železniških prog Križevac — Niš, Topčider — Mala — Krima — Požarevac, Niš — Prokuplje — Mirsar, Kragujevac — Kraljevo — Raška — Kruševac — Jankova Kila.

Tečaj za železobetonste traverze, ki ga je nameraval prirediti Urad za pospeševanje obrti dne 7. junija se predloži na poznejši čas in se lahko še nekaj udeležnikov sprejme. Natančni datum o prirediti bomo pravdačasno objavili v časopisih.

Žetev. LDU. Beograd, 4. junija. Vseled pogostega dežja bo letošnja žetev slaba. Po nekod so trikrat sejali, a brez uspeha. Enako je s sadjem in tuji vinogradi so mnogo trpeči.

Oddaja modre galice vinogradnikom. Slovenska kmetijska družba v Ljubljani nas prosi objaviti: Ker ni bila tukajšnja deželna vlada zadovoljna z nakupom modre galice po družbi, češ, da je predraga, je poverjenišvo za javna dela kupilo meseca februarja 75 vagonov modre galice v Nemški Avstriji po znatno nižji ceni, da jo družba med vinogradnike razdeli. Tvorica, ki je prevzela dobavo modre galice, pa svojo prevzeto dolžnost zaradi prenižene cene silno počasi izvršuje in zato še danes nimajo vsi vinogradniki modre galice v rokah. Dasi kmetijska družba za to kupčijo ni odgovorna, vendar stori vse kar je v njeni moči, da se pospeši izdajanje in odposiljanje modre galice, ker ji gre za njen ugled. Družba ima kar naprej svojega uradnika na Dunaju, ki tvornico nadzira, je dosegla, da je tvornica prišla pod državno nadzorstvo avstro-ungarske vlade, pošilja se ji premož iz Slovenije in zadnje dni se je celo zapretilo avstro-ungarski vladi, da se ustavi vsak uvoz živil v Nemško Avstrijo, če se ves ostanek galice takoj ne odpošlje. Vinogradniki, ki so pri Slovenski kmetijski družbi modro galico naročili, naj vse to vzamejo na znanje, naj družbe nikar ne delajo odgovorne za zamudo, ker ona vsako krivdo odločno odklanja in prosi, da z urgencami ne nadlegovati, kajti ona ne more več storiti, kakor spriti odposiljati vse blago, kakor ji dohaja. Slovenska kmetijska družba je vso galico že meseca februarja na Dunaju plačala in tvornica ima v rokah dispozicije v onem redu, kakor so naročila na modro

galico kmetijski družbi došla, teh dispozicij pronarajati pa ne gre, če naj ne nastane velika zmedenjava.

Semenj v Črnomlju za živino, prašiče in blago bo v torek dne 17. junija tega leta.

Mestna hranilnica ljubljanska. Promet meseca maja 1919, 1135 strank je ušlo 2.902.607 K 22. v.; 2218 strank je dvignilo 4.725.578 K 54. v.; Stanje ulog 85.880.386 K 02 v.; Število uložnih knjižic 41.157.

Društvene vesti in prireditve.

Društvo pis. oficijantov in oficijantov za Slovenijo je imelo dne 1. t. m. svoj občni zbor, ki mu je predsedoval g. Petrovič. Po odobrenem tajniškem in blagajniškem poročilu so se vršile volitve novega odbora, ker so stari odborniki, ki so bili imenovani za uradnike, večinoma odstopili. Izvoljeni so bili g. Schildenfeld za predsednika, g. Zargi za podpredsednika, g. Levičnik za tajnika in g. d. Weberjeva pa za blagajničarke. Na prijateljskem sestanku je pozival odstopivši predsednik Petrovič tovariše, naj krepko podpirajo Slovensko Matice, na kar se je takoj nabralo 185 K za Matične fond. Posnemanja vredno!

Članj kranjskogorske podružnice slovenskega planinskega društva na Jesenicah priredijo v nedeljo dne 2. t. m. cvetlični dan in vrtno veselico v gostilni Markez v prid koroških beguncem. Pri veselici sodeluje godba in pevski zbor kat. delavskega društva na Savl. Prireditve se vrši ob vsakem vremenu. Prosi se druga društva, da ta dan opuste namenjene prireditve in se uljudno vabijo na to dobrodelno prireditev.

Savinjska podružnica S. P. D. je imela preteklo leto 15.683 K dohodkov in 14.933 K stroškov, torej čistega 752

kron. Dolga še ima 14.800 K, število imovine pa 24.450 K. Na darovih je prejela od Južnoštajerske hranilnice 500 K, Celjake posojilnice 819 K, Savinjske posojilnice v Žalcu 150 K in okrajnega zastopa v Gornjem gradu 100 članov je štela 188.

Polzvedbe.

Aljož Kunej je zopet otvoril svojo mesnico na Vodnikovem trgu ter jo na novo opremlil. Priporoča se svojim starijim odjemalcem in slavnemu občinstvu sploh po solidni postrežbi. 5781

Kdo izmed vračajočih se vojnih vjetnikov iz Rusije bi mi zamogel dati kako pojasnilo o poddesetniku Ludviku Joštu, kateri je služil pri Lr. 26 ter bil vjetnik dne 23. novembra 1914. Bil je v vjetništvu — Obojan Gou, Kursk ter pozneje v Schmakovsky, Rudnik — Krivoj Roj, Gou, Herzen Nr. 1406/509. Eventualne podatke prosim na naslov: Aljož Novak, Prizov št. 17, Ljubljana.

Izgubilo se je približno 500 kron denarja na potu od Nadvojvode Friderika ceste do Domobranske ceste. Pošten najditelj se naproša, naj prinese denar proti primerni nagradi na upravnishvo »Slov. Naroda«. 5785

Poslano.*

Dne 13. avgusta 1913 sem se odzval v Hrpeljah povabilu g. Duda, Podbregarja in Kompa in šel zvečer po zadnjem vlakcu v restavracijo. Med pogovorom so me radi nošenja križca 1912—1913, katerega pa oni dan nisem imel pri sebi, napadli in se norčevali. Ker je bil to javni lokal in natak narvoč, nisem tega dopustil. Ponovno sem posil, naj to zadevo puste v miru. Ker pa niso mirovali, sem zapustil njih družbo. Po preteku pol ure je prišel k meni v prometno pisarno g. Komp in mi rekel, da prihaja v imenu g. Duda, Podbregarja in

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno, kolikor določa zakon.

seba, da so v restavraciji sklenili, naj mi pride povedati, da sem nacionalni šuft. V moji odsotnosti so me nazivali s šuft, baraba, izdajca, brezumnejše, pleve itd. Priča je g. asistent Slavko Šubic iz Medvoda, kateri je šel na moje prošnjo v restavracijo, da bi omenjene razglašale pomirili, dosegl pa je nasprotno. Uvidel sem, da razglašanje nikakor ne more biti, kajub temu, da je že bila 1. ura popoldne, šel sem osebno še enkrat k njim, ker že z ozrom na to, da je v rezervni sobi prenočeval transportni kontrolor Cirkoung, nisem smel dopustiti, da se je še vedno razgajalo. Moje zopetno posredovanje je pa g. Komp tako razburilo, da me je popadel in hotel zadaviti. Otel me je gotovo nesreče pričel g. Šubic. Predno so zapustili restavracijo, so vsi trije proti meni po vzgledu g. Šubice, revidenta Podbregarja pljunili. Ali sem mogel jaz to mirno prenesti brez vsakega zadočenja? Takoj jutraj, ko so bili še vsi trije v Hrpeljah, sem cel dogodek povedal g. pristavu Brazu, da bi pomirilo deloval. Rekli so mi pa, da naj le iščem zadočenja, kjer koli hočem. Vseled tega sem si izbral dva tovariša za zastopnika in to neaktivna častnika, da bi zadevo uredila. Toda ona sta odločila, da moram zadevo naznaniti ravnateljstvu in častnemu sodu. Bil sem valed tega primoran, naznaniti, ker v nasprotnem slučaju bi me bila naznanila ona dva častnemu sodu. Posledice v tem slučaju si lahko vsak sam misli. Ravnateljstvo mi je dalo ukaz, da moram po š. 35 službenega reda iskati zadočenja radi žaljenja časti pri sodišču. Odstopil od tožbe po istem paragrafu nisem smel. G. Komp in Podbregar sta bila obsojena in g. Duda oproščen. Ko se je ta zadeva vrnila — ni nihče od nas slutil, da pride sploh kdaj do morilne svetovne vojne in ravnatko o nastalo države SHS. Mišel na državo Jugoslavijo je bila Slovencu edino varno v srcu gojčca želja, koliko se je pa smelo o tem tedaj govoriti in delovati, več vsekdo.

Da je bil g. Komp disciplinarnim potom iz službe odpuščen, ni bila kriva ta zadeva, ampak sledeče prestave: iz Kranja v Škofjo Loko, iz Škofje Loke v Pazin, iz Pazina v Hrpelje in iz Hrpelje v Trst. Zakaj se je to zgodilo, več sam najbolje, jaz kot kolega ne bom spravil tega v javnost. Da imam mirno vest, naj dokazuje sledeče:

Ker sta me g. Podbregar in Komp blatila proti kolegom, sem sam približno pred sedmimi meseci prošil Z. J. Z., da zadevo preišče, seveda se to še danes ni izvršilo. Ko sem pred kratkim izvedel, da sta omenjena gospoda pri ravnateljstvu baje že toliko dosegla, da se ima radi te zadeve pomisleke proti meni, — sem dne 20. maja osebno naprosil gospoda ravnatelja, da naj uvede proti meni preiskavo. Moji prošnji ni ugodil, češ, da nima nikakih pomislekov do moje osebe.

Vprašam g. Podbregarja, čemu troš neresnične vesti in povsem nizke laži. Jaz naj bi se sedaj skrival pri socialnih demokratih, ko dobro vé, da sem član ZJZ. Končno naj vprašam, zakaj moji nasprotniki niso in ne nazivajo — s šufti kolege in častnike Slovence, ki so šli v vojno, se bojevali proti bratom, bili odlikovani in nosili s ponosom odlikovanja tik do poloma Avstrije? Kako to, da se je g. Komp proti bratom Rusom bojeval in se kasneje, ko je prišel nazaj, še celo ponašal, koliko jih je baje pobil? Zakaj je kasneje tudi on nosil odlikovanje? Kako to, da je pisec članka g. Šubice revidentu Podbregarju še sedaj v Jugoslaviji draga družba Nemca? Kaj išče isti na njegovem domu? Kako to, da nisem bil tudi jaz odlikovan kakor Avstrijskan in Slavofob za časa vojne, ko sem služboval med vojno vedno na ekspozitiranih postajah, dasiravno so bili skoro vsi kolegi Slovenci, ki so sedeli cel čas vojn v Ljubljani? Zakaj nisem kot nemškiar izventurno napredoval?

Gospoda! — Svetujem Vam, vzemite brezovo metlo in pometite prele pred svojim pragom — kajti spoznanje samega sebe je največja učenost.

S tem je končano vsako moje pojasnilo javnosti, opravičeval se ne bom, ker mi potrebno in znani kakor tudi večina tovaršev poznajo dobro moji narodni čut. Naša mlada država nikakor ne potrebuje kričaveč — temveč delavni in trezni mož.

Ljubljana, dne 27. majnika 1919.

FRIDERIK WURNER
pristav.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Krivo, mlado, z mlekom, proda Švajger v Letušu, Stajersko. 5770

Žensko kolo, dobro ohranjeno se kupi. Ponudbe pod „Žensko kolo/5756“ na upr. Sl. Nar. 5756

Prodajalca, katere se razume na prodajo klr. instrumentov, se takoj sprejme. Naslov pove upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 5782

Gig, z oljnatimi osmi in streho, pred-vojnno delo, prodam za K 1200.— Ponudbe pod „Dvoekolnik/5789“ na upravnishvo lista. 5789

Dobre približno 180 litrske SODE kupi Strojilna tovarna Kurka & Wildi na Polzei pri Celju. 5773

Preproge 2—3 m velike, plišasti namizni prt in jedilni servis se ugodno proda. Naslov pove upr. Sl. Nar. 5718

Labak kotarcelj za polpoizja, ako mo- goče s konjsko opravo, kupi Al. Schrey, Jesenice, Gorenjsko. 5793

Vina več vagonov se proda skupno ali v manjših partijah po primerni ceni. Več se polzve pri Fran Breskvarju na Rimski cesti št. 12, Ljubljana. 5721

Na dobro meštansko hrano se sprej- gospada ali gospodini. Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega Naroda« pod „Meštanska hrana/5763“. 5763

Gospod išče sobo s prostim vhom. Cena postanska stvar. Ponudbe na upr. »Slov. Naroda« pod „Prost voh/5766“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 5766

Išče se dobro izurjen čevljarški pomočnik in ena šeparica, prednost ima begunca. Hrana in stanovanje v hiši. Naslov se izve na upr. „Slovenskega Naroda“. 5769

Šilke za legitimacije izvršuje v naj- krajšem času fot. Hugo Ribar, Ljubljana, Gosposka ulica 16, v bližini križiške cerkve. Sprejema tudi vsa amaterska dela. 5728

Sveža jajca v originalnih zabojih à 1440 komadov proda po 75 vinarjev 1 komad pri osebnem prevzemanju ali plačilo naprej Em. Suppanz, Rogatec Sp. Stajersko. 3411

Bratovskotladnični zdravnik za Hra- stočnik se išče. Nastop 1. julija 1919. Plača po dogovoru. Ponudbe na Bratovsko skladišče v Trbovljah. 5759

Soba v mestu ali bližini mesta išče uradnica. Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod „Soba št. 157/5647“. 5647

Moške čevlje dobi za nagrado, kdor mi preskrbi 2 meblorani sobi ali eno z dvema posteljnima, v sredini mesta. Ponudbe na pošto le- zeče, glavna pošta pod „Meblorana soba“. 5749

Kupi se pisalni stroj dobro ohranjen, boljšega sistema, navadne velikosti. Naslov ponud- nikov se prosi pod geslom „Pisalni stroj/5773“ na upravnishvo »Slovenskega Naroda«. 5773

Lepa mesečna soba z električno raz- gosposu, kateri ima lastno pohištvo. Glavni pogoj, da je pohištvo snažno in stanovalec samec. Ponudbe na upravnishvo »Slov. Naroda« pod šifro „Snažna soba št. 16/5766“. 5766

Knjigovodinja samostojna moč, z več- letno prakso, zmožna slovensčine, nemščine in vseh pisar- niških del, želi premeniti službo v Ljubljani. Cenj. ponudbe pod šifro „Knjigovodinja/5765“ na upravnishvo „Slovenskega Naroda“. 5765

Proda se skoraj nova salonska obleka in moško kolo. Ogleda se Dunajska cesta 9. dvorišče II. 5797

Proda se več postelj, visokih omar, omar s predal in več drugih stvari na Sv. Petra cesti 78/1. 5784

Bela frotnina obleka in drugi damski kstumi se pro- dajo. Gosposka ulica št. 7, II. nadstr. vsak dopoldan. 5764

Pisali stroj, najboljši sestava, sasna nov ili malo rabljen želi- mo kupiti. Ponudbe tvtici Schwarzrei drug, Zagreb, Preradovičeva 1. 3347

Več pisalnih strojev se radi opustive podjetia proda. Vprašati je pri Rudolfa Zore, Dvorski trg 3/III. 5739

Proda se izvanredno težak, visok in močan konj za težke vožnje star 8. let, cena po dogovoru. Kje, pove upr. Sl. Nar. 5792

Okupacijske lire in plačila v inozem- stu posreduje Gos- podarska pisarna dr. Ivan Cerne, Ljubljana, Miklošičeva c. 6/II. Telefon 37. 5798

Le deuxième numéro (3r Ma) de la **Revue Franco - Slovène** est en vente dans toutes les librairies

Strojnik za Dieslov stroj, zanesljivi- jih večega event. sposobnega in va- lidnega, sprejme v trajno službo ob po- polni oskrbi paromila J. Zadravec v Sre- dišču. Nastop 1. julija t. l. Ponudbe z zahtevkom plače in popisom dose- službovanja je nasloviti na imenova- vanega. 5772

„KINO IDEAL“ sprejme 1) gospodično blagajničarko, predpogoj lepa pisava; 2) mlajšega inteligentnega slugo; 3) inteligentnejšega moža z resnim na- stopom, ki bi event. nadomestoval vodjo, vojni invalid ima prednost. Ponudbe poslati je pismeno na »Kino Ideal«, ponudniki za slugo pa naj se osebno predstavijo v »Kino Ideal«. 5777

DRVA metrska, žagana in cepjena se dobi v Kolodvorski 31. 5587

Glasbene Instrumente vseh vrst zlasti violine dobavlja takoj in najceneje

J. Hollmann Praga Vinohrady, Kerunná št. 44. 5709

Prostovoljna dražba različnih premičnin (pohištva itd.) se vrši

v torek, dne 10. t. m. v Ljubljani, v MHI Vodniški trg 2/I. Zateček ob 8. jutraj. 5724

KONJA 7 let starega, rjave barve (fuk), 157 cm visok, brez napake, za ježo, lahko in težko vožnjo, prodam radi po- manjšanja krme za K 5.000. Ponudbe pod „Konj/5790“ na upr. Sl. Naroda. 5790

MED

Zadružna centrala v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 8, ima v za- med. Prodaja ga na debelo in drobno po K 23— za kg. 5771

Čehoslovani!

Koji želi povratak v Česku, Moravu, Slezsku i Slovačku uz veoma nizke cene kupiti zemljišta, posjede, mlino, tvornice, kuće, hotele, gostione i trgovine u gradovima i na selima, nekla se prijave pismom na adresu Václav Krejčík, inspektor Pozemkové banke v Prahu - Česka. 5649

Vinska klet pri Maliču

Ljubljana, nasproti glavne pošte, pod Jadransko banko. — Točijo se v kleti in žez ulico pristna, stara in nova, bela, rdeča in črna vina. — Sl. občinstvu se najtopleje priporoča

Stanko Jesenko.

Obratno nadzornishvo juž. železnice, Ljubljana.

Absolventi nižje obrtne šole (stav- benega oddelka) se sprejmejo takoj kot aspirante za progovne nadziratelje pri južni železnici.

Reflektanti naj se osebno javijo pri podpisnem nadzornishvu.

Obratno nadzornishvo juž. železnice, Vojska ulica.

Prva jugoslovenska krojačnica za dame in gospode na **Potočnik, Šelenburgova ulica št. 6. I. nadst.**

na tehnologičnem muzeju izprašani krojač naznanja cenj. občinstvu, da je dobil iz Francije najnovejše modele za dame in gospode. Izdeluje natančno po modelih v najhitrejšem času v osmih dneh, v smrtne slučaj v 24 urah. Sprejema tudi v delo blago, ki ga cenj. naročniki sami prinesejo. Izdeluje najmodernejše za gospode jakete nove in prenarejene iz salonskih sukenj.

Letovišče Poljče na Gorenjskem. 617 m nadmorske višine, svež goraki zrak, proti mrzlim severnim vetrovom zavarovano od Karavank, krasna senčnata izprehajališča, lepi izleti po okolici kakor tudi na gore, kopališče, ribolov, tennis. — Električna razsvetljava, vo- zovi na kolodvor Lesce kakor tudi za izlete na razpolago, v hotelu pošta, brzojav. — Sob za letoviščarje je 45 na razpolago. — Za rekonvalescente, slabokrvne zračna lopa in solčne kopeli. — Pojasnila in prospekte daje

lastnica hotela STURM.

OTVORITEV GOSTILNE.

Gostilna po domače „Pri Španu“ na Vodmatskem trgu se otvori na binkoštno nedeljo. Točila se bodo pristna trškogorska vina iz Sušnikovih vinogradov po zmernih cenah i. s. samo v popoldanskih urah. Za prigrizek bode tudi preskrbljeno.

Neža Mrzeli, gostilničarka — Ljubljana — Vodmatski trg.

Dražba

dveh plemenskih kobil iz kobilarne Račje. v četrtak, dne 12. junija 1919 ob 10. uri se bosta pro- dajali na javni dražbi v žrebčarni na Selu pri Ljubljani dve ple- menski kobili konjerejem iz ljubljanske okolice, kočevskega, no- vomeškega in krškega okraja.

Državna žrebčarna na Selu pri Ljubljani.

Trgovina

na prometnem kraju se kupi ali vzame v najem. Ponudbe na

Franjo Klanjšek, try. poslovedja, Semica. 5706

Ljubljanka, samostojna, plemenit, elegant, dobro si- tuirana, ki bi se po temo, spoznanju hotela poročiti iz prijateljstva, ne iz ljubezni, naj piše akt. drž. uradniku istih lastnosti in prav. soliden, nepo- litik, ljubitelj umetnosti, poštna duša, 38 let star, visoke postave, invalid brez vidne napake in zdrav, pod „Zve- sto bratstvo de groba/5779“ na upr. Sl. Nar. Tajnost častna zadeva, pisma se event. obojestransko vrnejo. 5779

PERUTNINO vsake vrste kakor kokoši za zakol, kokoši, ki bodo v kratkem nesle jajca zelo dobre jajčarice, piščance za pra- ženje, piščance za pečenje, mlade gosi in mlade race razpošiljam vsako množino živo po pošti in po vlakcu. Zahtevajte cene pri Rudolfa Horvatiču, trgovcu s perutnino, pošta Krizevec pri Ljutomeru (Spodnje Stajersko). 5743

Proda se: dinamo, 20×24 sveč, popolno- ma nov, leviski brok, skoraj nov, desim. tohtnica, vrtni stoli in mize, nova kopirna preša, vinski sedl.

Pod naslovnimi šiframi na L. jugo- slovenskih avtonomih in informaci- zavod Besednjak & Rožanc, Ljub- ljana, Francova nabr. 5. 5723

Potrebuje se več gozdnih delavcev in tesačev na akor- dno delo. Za hrano je preskrbljeno. Več pove **Vinke Jan ml., Gorje pri Bloču. 5711**

Razpis.

Rudarsko oskrbnishvo SHS v Zabukovici pri Žalcu razpisuje montažo dveh parnih kotlov, obtoječih iz spodnjega valjastega kotla ter nad slednjim ležečega kotla z razgrejevalnimi cevmi. Vsi deli kotlov se nahajajo neposredno pri kotlarni.

Interesenti, ki bi se potegovali za stavljenje omenjenih kotlov, se tem potom vabijo na ogled na licu mesta, da morejo staviti tozadevne pogoje za montažo.

ZABUKOVICA, dne 4. junija 1919.

Rudar. oskrbnishvo SHS, Zabukovica.

Razglas.

Ker prejenja s 1. oktobrom 1919 najemna pogodba z dose- danjo najemnico, je oddati hotel Tivoli v restavracijo itd. drugemu najemniku.

Reflektanti naj vložijo svoje, z natančnimi podatki opremljene prošnje do vštete 30. junija 1919 v zaprtih kuvertah in ozna- čene z nadpisom „ponudbe za oddajo hotela Tivoli“ mestnemu gospodarskemu uradu.

Iz teh podatkov mora biti predvsem razvidna pristojnost, do- sedanje službovanje ali obratovanje prosičev in označba njego- vega finančnega stanja.

Oziralo se bo predvsem na ponudnike, ki so finančno zmo- žni voditi podjetje intencijam mestne občine primerno.

Mestni magistrat ljubljanski, dne 28. maja 1919.

Papirnatere vreče

ter vse vrste planega, tankalnega, ovojnega in adjuktivnega papirja se odda po ugodnih cenah. Je že v zalogi ali pa se še naredi. Cenj. ponudbe pod „Papierfabrikmaschinerie 18816“ na Rudolf Meise, Wien I, Seilerstätte No. 2.

Predsedništvo dež. vlade za Slovenijo.

Razglas.

Po naredbi poveljnika dravske divizijske oblasti v Ljubljani št. 4341/II z dne 16. maja 1919, naj predpostavljeni poveljniki od 28. majnika od 8. ure naprej za vsako napravljeno krivico, citirano po omenjeni naredbi, določijo delovanje prekih vojnih sodov, katerim naj se takoj predajo dotični krivci, ki so zakrivali krivico dejanje po določenem času.

One vojne obveznike, ki so v prošlih operacijah izgubili, oziroma zapustili svoje jedinice, pa se pri istih zopet javijo do 7. junija 1919 do polnoči, naj komandanti ne smatrajo kot begunce z bojišča ter naj se isti ne oddajo prekim vojnim sodom v sodbo. Istotako naj se oni vojni obvezniki, ki se javijo do 7. junija 1919 pri svojih dopolnilnih poveljih, ako ne vedo, kje se sedaj njihova jedinica nahaja, ne smatrajo beguncem z bojišča.

Oni vojni obvezniki, ki se ne javijo niti do 7. junija 1919 pri svojih jedinicah ali pri vojskih dopolnilnih poveljih, a se bodo zalotili, se smatrajo kot begunci z bojišča ter se morajo oddati prekim vojnim sodom.

O vsaki izvršeni smrtni obsodbi naj se poveljnik dravske divizije brzojavno obvesti. Ta naredba naj se takoj na v kraju običajen način razglasi po vseh občinah in nabije na uradno desko.

V Ljubljani, dne 3. junija 1919.

Podpredsednik deželne vlade: dr. Zorjav L. R.